

Høringsinnspill fra Nordre Land Senterparti i sak om ny framtidig skole- og tilbudsstruktur i Innlandet.

Nordre Land Senterparti, ønsker å uttrykke sterk motstand mot fylkesadministrasjonens forslag om å redusere tilbudene ved, eller i verste fall legge ned, Dokka videregående skole. Forslaget vil få alvorlige konsekvenser for hele regionen. Det påvirker ikke bare de berørte elevene, men har også betydning for hele lokalsamfunnet i Nordre Land og nabokommunene. Endringer som dette kan skape ringvirkninger som strekker seg langt utover skolen, og påvirker familier, arbeidsplasser, og det lokale næringslivet.

Nordre Land Senterparti ønsker å trekke frem skolens betydning i lokalsamfunnet, kvalitet i videregående skole, næringslivets behov for fremtidig kompetanse og arbeidskraft, overgangen fra grunnskole til videregående skole, lik rett til utdanning samt kommentarer til at utredningen mangler fullstendig konsekvensvurderinger av de ulike alternativene.

1. Skolens betydning i lokalsamfunnet

Dokka videregående skole er en viktig lokal hjørnesteinsbedrift og skolen gir ungdom i vårt distrikt mulighet for en god og relevant utdanning, uten at de må ha lang reisevei eller bo på hybel. Om vi tvinger de unge til å flytte fra bygda for å fullføre sin videregående opplæring frykter vi at dette svekker tilknytningen til lokalmiljøet og redusere sannsynligheten for at de kommer tilbake etter endt utdanning. En videregående skole er en viktig kompetansearbeidsplass, ikke minst i et område med generelt lavere utdanningsnivå enn mange andre regioner i Innlandet.

I en tid hvor distriktene allerede sliter med fraflytting, er det uforståelig at fylkeskommunen vurderer å redusere utdanningstilbudet i vår region. En nedbygging av Dokka videregående skole vil bidra til ytterligere fraflytting og svekke grunnlaget for en bærekraftig utvikling, spesielt i Land og Etnedal. Å opprettholde et variert og tilgjengelig utdanningstilbud i distriktene er helt avgjørende for å sikre levende lokalsamfunn og en balansert utvikling mellom by og land. Det handler om å forberede seg på en krevende fremtid, der utdanning og kompetanse blir svært viktig.

2. Kvalitet i videregående skole

Vi er glade for at fylkesadministrasjonen legger vekt på kvalitet i skole og utdanning. I denne sammenheng ønsker vi å fremheve at Dokka Videregående skole utmerker seg på flere kvalitetsindikatorer som gjennomføringsgrad, å få elevene ut i lære, sosiale forhold på skolen og skolebidragsindikatoren der skolen er rangert blant de 20 beste i landet. I Innlandets kvalitetsmessig for videregående skoler

Det er også gledelig å se en økning i søkere til Dokka videregående skole som nå har 50 elever på første året studiespesialisering. Vi mener derfor at skolen oppfyller kravet om to paralleller på studiespesialisering.

Vi må sette elevenes behov først. Skolestrukturen må ta hensyn til både utdanning, fritid og helse. Et alternativ til nedleggelse av skolesteder er samarbeid mellom skoler og digitale løsninger, noe som kan brukes for å redusere behovet for lange reiseveier samtidig som valgmuligheter og kvalitet opprettholdes.

3. Næringslivets behov for fremtidig kompetanse og arbeidskraft

Lokalt næringsliv er avhengig av en sterk lokal videregående skole som utdanner fremtidens arbeidstakere og sikrer lokal rekruttering i ulike yrker. Linjetilbudet på Dokka videregående skole er tilpasset næringslivet i Nordre Land og 100% av yrkesfagelevne kommer ut i lære hos lokale bedrifter. Reduseres skolens tilbud, risikerer vi at lokale virksomheter får utfordringer med å skaffe seg lærlinger.

Lokale bedrifter understreker at lærlinger med lokal tilknytning er avgjørende både for å kunne ta dem inn, og for at de skal bli værende etter endt læretid. For noen bedrifter er lokale lærlinger helt nødvendig for å opprettholde driften. Vi oppfordrer derfor politikerne i fylkestinget å lytte til signalene fra næringslivet i hele Gjøvikregionen om verdien Dokka videregående skole tilfører rekrutteringen til industrifag.

4. Overgangen fra grunnskole til videregående skole

Mange 16-åringer synes det er vanskelig å ta valg om videregående utdanning, og det er særlig kjennskap til skolen og elevene der som avgjør valget om videregående for elever i grunnskolen. Lokalt erfarer vi at det er et tett samarbeid mellom Dokka videregående skole og Nordre Land-skolen. Rådgivertjenestene ved våre ungdomsskoler og Dokka videregående skole har god dialog og flere møtepunkt for ungdommene, noe vi mener er av stor betydning.

Å bygge relasjoner med andre elever i nærmiljøet skjer utenom skolen og på tvers av klassetrinn. Nordre Land har idrettslag, lokale organisasjoner, ungdomsklubben og Dokka sentrum som møtested for både egne ungdommer og ungdommer i nabokommuner. Dette skaper en trygg sosialisering mellom elever i grunnskolen og videregående skole. Denne formen for relasjonsbygging forteller ungdom i grunnskolen at er avgjørende for å velge Dokka videregående skole, da de ønsker å opprettholde en sosial hverdag med jevnaldrende og eldre ungdommer både på skolen og i fritida.

5. Lik rett til utdanning

Alle elever, uavhengig av hvor de bor, skal ha lik tilgang til et bredt og kvalitetsrikt utdanningstilbud. Ved å redusere tilbudet ved Dokka videregående skole, skapes det en urettferdig forskjell mellom by og bygd. Ikke alle har mulighet til å pendle lange avstander hver dag, og vi risikerer at noen unge gir opp drømmen om videre utdanning på grunn av praktiske hindringer. Lang reisevei med buss, og dermed svært lange skoledager er både feil, uheldig og inngir ikke likhet i utdanningene sammenliknet med andre elevgrupper.

For elever med særskilte behov og tilrettelagt opplæring, vil lang transportavstand ha særlig negative konsekvenser. I praksis kan tilbudet for disse elevene, i mange tilfeller, forsvinne, da skoledagen blir veldig lang, elevene møter et fremmed miljø, lokal tilknytning forsvinner og læringsutbytte reduseres.

Menonrapporten bekrefter vår bekymring for at lenger skolevei vil redusere gjennomføringsgraden blant elevene og med det øke faren for utenforskap. Nordre og Søndre Land har i dag utenforskap i aldersgruppen 18-29 år på over 20%. Kommunene i samarbeid med NAV, videregående skole og næringslivet jobber aktivt for å redusere andelen utenforskap blant våre ungdommer. En reduksjon på Dokka Videregående skole vil øke faren for at ennå flere av våre ungdommer havner i utenforskap.

6. Utredningen mangler fullstendig konsekvensvurderinger av de ulike alternativene

Et økonomisk og miljømessig perspektiv bør man vurdere konsekvensene av å legge ned Dokka Videregående skole. I dag koordineres inntransportering til Dokka Videregående skole gjennom å samordne oppstartstidspunkt med Dokka Barne- og ungdomsskole. Ca 50% av elevene ved Dokka Videregående skole blir transportert inn med drosje/buss. Uten samordningen med barneskolen vil behovet for inntransportering dobles. I tillegg skal 280 elever transporteres til 5 ulike skoler. Et grovt anslag gir ca. 4000 ekstra bussturer pr år eller ca 200.000 kilometer bare i transport fra Dokka. En betydelig økning i buss- og taxitransport for elever vil også ha store negative miljøkonsekvenser og fører til høyere utslipp av klimagasser som CO₂, samt lokal luftforurensning som skader både mennesker og natur.

Fylkesadministrasjonen gir heller ikke svar på i hvilken grad det vil være plass til elevene fra Dokka på andre skoler. Som eksempel kan nevnes at Gjøvik videregående skole er bygd for langt færre elever enn den huser i dag. Med den veksten man kan forvente ut fra økt aktivitet på Raufoss og etableringen av et hovedsykehus på Moelv vil en reduksjon/nedleggelse av Dokka måtte utløse nybygging ved andre skolesteder.

Gjøvik og Lillehammer er naturlige skolevalg om Dokka Videregående skole blir lagt ned. For elever i Nordre Land betyr det opp mot tre timers reisevei daglig, noe som for mange kan bety at man blir hybelboer. Siden både Gjøvik og Lillehammer er byer med mange studenter er etterspørselen etter hybler stor.

Vi viser til opplæringsloven: § 9-3. **Hjelp med å skaffe bustad til elevar i den vidaregåande opplæringa:**

“Når ein elev ikkje kan nytte dagleg skyss til skolen, skal fylkeskommunen hjelpe til med å skaffe eleven ein stad å bu. Er det ikkje mogleg å skaffe eleven bustad på annan måte, skal fylkeskommunen sørgje for at det blir bygd ein elevheim.”

Reduksjon i lokale skoletilbud vil tvinge flere elever til å flytte til byer eller større tettsteder for å fullføre sin videregående utdanning. Dette medfører betydelige økte boustgifter, ettersom mange elever må betale for hybel eller annen bolig i et privat leiemarked, der kostnadene ofte er høye. Ikke alle familier har økonomi til å dekke slike utgifter, og mange elever kan derfor bli tvunget til å avstå fra utdanning på grunn av de høye levekostnadene.

Vi mener det er uansvarlig at utredningen ikke tar hensyn til økonomiske, samfunnsmessige og personlige konsekvenser samt det økte klimaavtrykket ved økt reiseavstand og behov for hybler. Ut fra den geografiske plasseringen av Dokka vil en reduksjon av tilbud her slå særdeles negativt ut på dette området.

Nedbygging av Dokka videregående skole sender feil signal til både ungdommene våre og til de som vurderer å bosette seg i Nordre Land. Vi oppfordrer derfor Innlandet fylkeskommune til å tenke langsiktig og bevare et fullverdig videregående skoletilbud på Dokka.

Vi vil kjempe for å bevare Dokka videregående skole som et sterkt og bredt skoletilbud, til det beste for våre unge, vårt lokalsamfunn og vårt næringsliv. Vi gir derfor et tydelig signal til politikerne i fylkestinget om å ta sitt klare og tydelige mandat som samfunnsbyggere innen fremtidig kompetanse- og samfunnsbygging. Vi har med lokale skoler bedre mulighet for å fange opp og hjelpe elever og unge voksne som kan være på vei inn i utenforskapet. Vi mener lokal forankring medvirker sterkt til kvalitet i alle utdanningsløp.

Med hilsen

Nordre Land Senterparti

V/ Bjørn Volehaugen, leder